

Litterær artikel

I den litterære artikel skal du analysere og fortolke en (eller flere) skønlitterære tekster samt perspektivere den/dem.

Din litterære artikel skal bestå af tre dele:

1. Indledning
2. Hoveddel
  - Analyse
  - Fortolkning
  - Perspektivering
3. Konklusion / afrunding

Hoveddelen, som består af tre dele, rammes ind af en indledning og en konklusion/afrunding. I konklusionen "svarer" du på indledningen.

I den litterære artikel formidler du din forståelse af den skønlitterære tekst. I analysen 'skiller du teksten ad' og sætter fokus på udvalgte elementer og virkemidler såsom komposition, fortæller, sprog samt billedsprog og tematik. I fortolkningen forbinder du trådene i forlængelse af analysens enkeltdele til en samlet forståelse af teksten. Den gode analyse og fortolkning er en velstruktureret og veldokumenteret gennemgang af teksten, hvor både tekstens form og indhold behandles. Dette gør du gennem tekstciter (dokumentation / 'ned i teksten') og analytisk velbegrundede iagttagelser. I perspektiveringen hæver man blikket og sætter teksten i forhold til enten genre, forfatter eller periode.

I opgaveformuleringen vil der være et *fokus* for analysen. Det skal indgå med en vis vægt (dog skal du ikke kun fokusere på det nævnte). Hvis opgaven inddrager to tekster, skal du enten foretage en sammenlignende analyse og fortolkning, eller også skal den ene tekst analyseres og fortolkes, mens den anden inddrages i en perspektivering.

Tip! Husk at det kaldes en "artikel". Derfor skal du skrive formidlende, levende, interessant og vedkommende, men ikke lave spalter som i en avisartikel og heller ikke bruge underoverskrifter.

Husk også:

- Kursivér titler, fx *Ude på vandet*
- Citer med anførselstegn. Angiv linjetal i parentes
- Omfang: to sider er for lidt, tilstræb ca. 4 sider
- Brug den korrekte overskrift til opgaven (se opgaveformuleringen)
- Angiv titel på teksten og ikke fx "Tekst 1"
- Ingen overskrifter inde i opgaven!

Den litterære artikels byggeklodser

	Hvad indeholder afsnittet?	Typiske formuleringer	Undgå
Indledning (ca. ¼ side)	I indledningen skal du præsentere dit fokus for analysen og derigennem også det centrale tema, du ser i teksten. Du viser	Se dokument om gode indledninger	Undgå at skrive, hvad du vil gøre (f.eks.: jeg vil i denne stil lave en analyse af teksten. Derefter vil jeg lave en fortolkning...).

	<p>dermed vinklen på din analyse og fortolkning og vækker læserens interesse for at læse videre.</p> <p>Start gerne med en generel indledning til temaet, og vent lidt med at præsentere teksten. Kommenter evt. på den litteraturhistoriske periode, genren eller et centralt citat fra teksten.</p> <p>I slutningen af indledningen præsenteres materialet fuldt ud med forfatter, titel (evt. titel på værket teksten er taget fra), udgivelsesår og genren (novelle, kortprosa, uddrag af roman, digt...)</p>	<p>Novellen er skrevet af XX og stammer fra novellesamlingen XX fra år XXXX.</p>	<p>Gå ud fra at din læser kender opgaveformuleringen. Man er IKKE på fornavn med forfatteren!</p>
LAV NYT AFSNIT			Ingen overskrift!
Analyse (ca. 2 sider)	<p>Lidt forsimplet kan man sige, at analysen sætter fokus på udvalgte virkemidler i teksten. Sprog, fortæller, komposition sættes eksempelvis under lup. Den efterfølgende fortolkning giver et samlet bud på tekstens tema(er) og effekten af virkemidlerne.</p> <p>Analysen består altså af delelementer eller mellemregninger, der tilsammen tegner et billede, som peger i en</p>	<p><i>"Forfatterens brug af en minimalistisk skrivestil gør, at man..."</i></p> <p><i>"Man kan tydeligt se en klar modsætning i de to ..., hvilket gør, at..."</i></p> <p><i>"Novellen er skrevet i medsyn, hvilket giver læseren..."</i></p> <p><i>"Et tydeligt symbol går igen og bliver nævnt op til flere gange"</i></p> <p><i>"Gennem ... vises</i></p>	<p>Undgå at lave et rent referat af teksten. Skriv evt. et ultrakort handlingsresumé på 2-4 linjer i starten af din analyse og flet evt. resumeet sammen med kompositionsanalysen. Dette skaber ofte en god overgang fra indledningen.</p> <p>Undgå at lave en slavisk gennemgang af teksten med alle de analytiske begreber, du kender i spil. Fokusér på det vigtige og mest karakteristiske ved</p>

	<p>bestemt retning. Det betyder IKKE, at analysen og fortolkningen i praksis er to helt adskilte processer. Ofte får man efter læsningen af en tekst en umiddelbar fornemmelse af, hvordan man mener, at den skal fortolkes – og denne umiddelbare fornemmelse skal kvalificeres eller justeres ved hjælp af analysen</p> <p>Det vigtigste i en litterær analyse er, at du laver en velbegrunder analyse, der tager udgangspunkt i teksten og holder det fokus, opgaven angiver. Derfor skal du finde belæg i teksten for din analyse, dvs. tekstciter. Du skal ikke begrunde alle dine analytiske pointer med citater, men brug få velvalgte citater til de mest centrale pointer. Ethvert citat skal ledsages af en kommentar, hvor du fortæller, hvad der er værd at lægge mærke til.</p> <p>I en analyse kunne du komme ind på: Komposition / ordvalg (er ordvalget særligt, eller bruges en bestemt ordklasse måske meget) /</p>	<p><i>en klar forskel i social klasse hos de to personer”</i> <i>”Det vigtigste ved teksten er, at den viser sider af personer, som...”</i></p> <p>Citater skrives i kursiv med anførselstegn og der henvises til teksten i parentes og IKKE i fodnote! Sådan: <i>”eksempel på citat”</i> (s. 2, li 5-6)</p>	<p>teksten og givende for fortolkningen. Husk fokus fra opgaveformuleringen! Undgå blot at redegøre for de litterære virkemidler i teksten. Husk at vise, at du har fundet eksempler på brug af dem i teksten. Du skal altid huske at forholde dig til, hvilken effekt og betydning, de har.</p> <p>Undgå at bruge citater til at gentage: Citaterne skal gerne bruges til at underbygge dine analytiske pointer og ikke til at gentage det, du lige har sagt.</p>
--	--	---	--

	<p>personkarakteristik (hvordan handler og taler personerne i teksten, hvilke værdier har de forskellige personer, og er der nogle spændende indbyrdes forhold) / tiden i teksten (hvor lang tid strækker den sig over, og springes der måske i tid? Med hvilken virkning?) / fortælleteknik (f.eks. synsvinkel, showing/telling) / generelle modsætninger i teksten (eks. mand/kvinde, kultur/natur, god/ond) / <i>indre</i> konflikter (f. eks. holdninger eller psykologiske forhold) eller <i>ydre</i> konflikter (f.eks. økonomi, social placering, samfundets normer) / tekstens forløb (f. eks. orden – kaos – (ny) orden) / sproglige virkemidler og billedsprog / symboler</p>		
Flydende overgang			Ingen overskrift
Fortolkning (ca. 1 side)	<p>Fortolkningen bygger ovenpå analysen Dvs. at du her skal tage udgangspunkt i det, du har fundet frem til i analysen og hæve dig op over den tekstnære analyse. Her kan tekstens titel også tit inddrages som en givende pointe.</p>	<p><i>"Tekstens hensigt er at vise..."</i> <i>"Det, der primært tematiseres er..."</i> <i>"Ud fra dette kan man se, at forfatteren tematiserer..."</i></p>	<p>Undgå at komme med helt nye påstande, som du ikke har nævnt og kommet med belæg for i analysen.</p>

	<p>Du sammenfatter analysepointerne i en samlet fortolkning, der peger på, hvad teksten tematiserer, og hvilke værdier den afspejler. Den skal gerne være i tråd med det fokus og tema, som du har præsenteret i indledningen og med det fokus, der er givet i opgaveformuleringen. Her kunne man komme ud for at komme ind på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken overordnet modsætning kommer til syne i teksten? - Udtrykker teksten en kritik eller holdning til et problem (f. eks. mellem kønnene, samfundsmæssigt, politisk)? - Hvilken grundopfattelse giver teksten udtryk for? - Giver teksten en positiv eller negativ vinkel på dens overordnede tema? - Er der sammenhæng mellem den tid, den er skrevet i, og det tema, den tager op? - Er der en sammenhæng mellem teksten, temaet og udtrykte holdninger og den forfatter, der har skrevet den? - Hvad er mon forfatterens formål med at skrive teksten på denne måde og med 		
--	---	--	--

	dette tema?		
Flydende overgang			Ingen overskrift
Perspektivering (ca. ½ side)	<p>Du bliver ofte bedt om at perspektivere til noget bestemt. Dette kan f.eks. være tekstens genre eller tekstens litteraturhistoriske placering. I en perspektivering skal du vise, at du kan se træk fra den tekst, du lige har analyseret, gå igen i andre tekster, du tidligere har læst. En litteraturhistorisk perspektivering kunne gå ud på at inddrage tekster fra samme litterære periode, der har berørt samme tema, eller som er skrevet af samme forfatter. Her er det vigtigt at kunne sige noget om den litteraturhistoriske periodes træk (kulturelle, samfundsmæssige, politiske eller litterære) og at gøre dette i en sammenhæng, hvor det giver mening i forhold til den tekst, du lige har analyseret.</p> <p>En genremæssig perspektivering går ud på, at du kan identificere genremæssige træk i den tekst, du lige har analyseret og samtidig</p>	<p><i>"Et træk der går igen hos ham som forfatter er..."</i> <i>"Temaet... ser man gå igen i mange tekster fra perioden..."</i> <i>"Et klassisk eventyrtræk er..."</i> <i>"Typisk for perioden er det, at..."</i></p>	<p>Undgå at perspektiveringen bliver referat af andre tekster, du tidligere har læst. Den skal tilføje nye betragtninger til din læsning af den tekst, du har analyseret. Undgå at tage fat på ALT, du kan komme i tanke om, der minder om noget i teksten. Vis at du kan se, hvad det mest centrale at fremhæve er.</p>

	bruge disse betragtninger til at sige noget om genrens muligheder. Inddrag også gerne andre tekster, du tidligere har læst i samme genre		
LAV NYT AFSNIT			Ingen overskrift!
Afrunding/konklusion (ca. ¼ side)	Fungerer som en afslutning på din perspektivering, hvor du får rundet af, opsummeret og kort vender tilbage til det, du har præsenteret som det væsentlige tema i indledningen.		